

Rõhutute Hääl

Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu Häälekandja.

Tellimise hind:
40 marka kuus
Üksik nr. 5 m.

Jimub kaks korda nädalas
" (igal kesknädalal ja laupäeval.) "

Toimet. ja tallit.
Tööliste majas,
S. Karja tän 18.

Nr. 8.

5. jaanuaril 1921.

Nr. 8.

Kaks ilma — Kommunistiline Töölisterühm. — Üks ligematest ülesannetest. — Sinna alanemise tõsine tagasein. — Saadikud kontrollil all. — Miks meie valitakse Kõik Parl ja omaval. fut. — Sega komisjonid, ja muutunud olub. — Nad ei taha risti kanda — Uue aasta igul — Töötajate seadus ja ettevõtja hirmid — See on nüüd veel tulem — Sooleande demokraatlikel Seadus — Töölise elust — Teadaanded ja kuulutused

Kaks ilma.

4 jaanuaril astus riigikogu kokku. Äärmisel paremal tiival võitis istet tööline Soans. Äärmisel paremal tiival — kindral Laidoner.

Meie ei ole selle õpetuse poolehoidjad, mis isikliku tähtsusest ajaloos suureks peab. Mitte isiklik, vaid klassid on tegusjooks ajaloos. Aga isiklik võivad olla klasside tegevused. Ja riigikogu kokkusaamise puhul tahamegi meie klassidest waadelda tööliste Soansu ja kindral Laidoneri isikutes.

Töölisele tunneb seltsimees Soansu läinud suve lõpust saadik, kui kodanlike lehed teate teid, et „tuntud kommunist“ Soans „tabarud“ on Vaulupidu uulitsal maja katusel, mis juures „lastmisi“ ette tulnud.

Mii harilik päevapäevum selle demokraatlike riigi elust: kommunist — lastmine — tabamine; ehk: kommunist — tabamine — lastmine. Kuidas see teistil olla võib!

Aga nüüd on tema — see kommunist — riigikogus ja ühes temaga veel neli, kes avalikult ütlevad, et nad kommunistid on ja — neid ei ole veel mitte lastud! Mis sugune hiiglasamm edasi — selle aja poole, kus nende lastjate käes enam püsti ei saa olemal!

Nüüd on nad riigikogus pale palge vastas — lastja ja märgilaud — kindral Laidoner ja tööline Soans.

Kaks uerivaenulist maailma ja kuristil nende vahel! Pidage siis nüüd oma kõnesid rahvariigist ja rahwavalitsusest nende lahe mehe palge ees, teise sootsialdemokraatlike läpeldajad — Aetid, Reid, Martinad! Näädige Soansule ja Laidonerite mutnasjuttu rahwa ja riigi huvidest!

Ühel — rinna peal Inglise kuninglik ordu-täht, Manuerheimi „Walge Kooši“ ordu-täht, Eesti kodanlike vabaduse rist. Koduse ja ülesilmise kontrerevolutsiooni märgid!

Mannerheimi ordumärk — walge terrori, kümnete tuhandete tööliste tapmise märk. Goltz-pasha, Mannerheim, Laidoner. Kolm „Walge Kooši“ orburüütelt kes sõandaks neid waadeldes ütelda, et kontrerevolutsioon väikeriikides ja väikerahwaste juures rahwuswaheline toimetus ei ole! „Walge Kooši“ jära Eesti riigikogus manifestu Eesti tööliste rahwuswahelisele ühistundele kõigi maade töölistega!

Inglise kuninglik ordumärk — rahwaste rõhumise ja kurnamise märk, maailma kapitali walitsemismärk. India, Egiptus, Siirmaa! Minult kolm nime, kuid mõdmatata häda, lõpmatad waresjed ja — ligemata kullahunited. Miks on see märk Eesti kindrali rinna! Tema wägi tegi Weneriigi Eesti kubermanagust isetsisema ja rippumata Inglise ajuma, mis teistest selle ilmariigi ajumaadest ainult selle poolest erineb, et teda — rahwasteliitu vastu ei wõeta.

Teisel — kuulihawa armid ihu peal ja murtud luud, kuid — murdimata wastuhakkamise waim! See ei ole saanud murda Laidonerid. Ei Isborskis, ei Saaremaal, ei Naadi mõisa kruuskaatus, ei Lasnamäe liirakungastel ja rabades. Tööliseleklaski elawat keha on wõris-tatud aasta ja taks ja kolm; tööliste-klassi organisatsioonid on purustatud nagu seltsimehe Soansu luud. Aga klassiteaduse waimu ei saa kustutada terve maailm täis lödrahwa inimütad! Selle tõendusel on kommunistiline töölisterühm riigikogus. Selle tõendusel on sootsialdemokraatlike juudaste õredaks jäänud rühm sešamas kogus.

Kui Hans Krus asutamas kogus põhiseaduse arutustel kommunistlikest fassongi kõnet pibas, siis

Küsitl temalt: kus see töörahva revolutsioon ja kurnamisabindude ülemõtmine õige tuleb, kas Palestiinas või? — siis ei ütelnud Eesti Iseiswaa Sotsialistliku Töölise Partei juht küsijatele kodanlastele mitte, et — E e s i s. Säärase argpüksliku jänesepartei asemel on riigikogu pahemal tiival nüüd walge terrori leelides karastatud kommunistiline töölise rühm. Ja Eesti kodanluse parem tiim ei lõppe nüüd mitte tola professori Uluotsaga, waid kindralite Laihoneri ja Sootsaga. Üärmused on arenenud kunni lõpuni. Seal — kurnaja, siin — kurnataw!

Töörahas, ihedate wõitluswalmis ridadena asu oma rühma ümber, kommunistilise tööliserühma ümber!

Ta läheneb wääramata sammul — see aeg, kus töölised wabrikuteft ja abra tagant tulewad, nagu Soans ja tema seltsimehed wabrikuteft ja abra tagant tulid.

Tulewad wabrikuteft.

Tulewad põhubelt.

Tulewad kümned ja sajad tuhanded.

Kisuwad maha, häwitawad ära.

Chitawad siis üles — nue ilmaforra!

Kommunistiline tööliserühm.

Tallinna ametühisuste Kesknõukogu nimekirjas riigikogusse walitud saaditud-töölised on otjustanud oma rühma nimetada kommunistiliseks töölise rühmaks.

Ei ole riigikogus ühtegi rühma, kelle nimi nii dieti wastataks niihästi rühma poliitilisele programmile, kui isikilisele koosseisule, nagu kommunistilise töölise rühma nimetus meie rühmale.

Ilegi „Saksa“ erakond on häbelikult ülesmata jättnud, et ta parunite rühm on, ei tea, kas see wast ehk seda ei tähenda, et parunid uskuma on hakanud sõjide muinasjuttu, et parunid kui seisus ja kui suurmaapidajad olla „meil“ ära kaotatud.

Ja — mida kaugemale pahemale poole, seda petlikumaks lähewad rühmade nimetused.

Seal on R. Pässi „põllumeeste rühm, sellel sama põllumehe Pässi rühm, kelle kohta laludalfe, et tema „päewad ja ööd teeb Harju parikal põllutööd“! See on põllutöötajate kurnamise rühm.

Tema naaber — rahwaerakond — kannab oma rahwaerakondlikult nime niisama suure õigusega kui tema kuulus juht — Kuustaku hertsogi nimegi kannab.

Tööerakond peab wõerast tööst wõga tõsijelt kogu, kui seda tööd kapitalistilise õiguse alusel selle lastu pista saab, kes tööd ei tee.

Seal ebaft on sotsialdemokraatiline töölise rühm. Nimetus, nagu see näo järele on filmamoonutajatele ja teemidele. Sotsialistidena on nad iseenda sõnade järele kodanluse Siioni wahid. Demokraatidena käisid nad Judenisthiga Krasnaja Gorga pool ja Hellati kaudu Isborskis. Töölisedena on need mehed ammust ajast tuntud kui kodanluse wõimata saapaniisijad.

Iseiswaa sotsialistliku tööliserühma hulgas ei ole muudugi ühtegi töölise niisama kui sõjide rühmas ühtegi töölise ei ole. Walimistel waidlesid mõlemad, kumb nendest see „õige“ töölise nimekiri on. Siis awaldasid iseiswaw tabeli, mis näitas, et nende nimekirjas töölise rohkem on. Aga — nimekirjad olid nii õfawasti koftu seatud, et kummagi nimekirjast ühtegi töölise riigikogusse ei läinud. Iseiswaw on sellega jälle kord ära näidanud, et nad tegelikult kommunistiliseft Internatsionaalift põrmugi ei hooli, sest R. S. teine kongress seadis selge põhilause üles, et parlamenti tuleb wiia töölise, kuigi need parlamentilise tegutsemise suhtes hoopis harjumatad olets. „Sotsialistilise nimetuse jätame iseiswatele heameetega, sest see sõna on juba poliitilise margariini teiseft nimetuseft saanud.

Meie rühm sejab wiimseft tööliseft koos. Meie rühm on ka tegudes kommunistilise Internatsionaali platwormil. Selteparast ei wõi tal teist nimekast olla kui kommunistiline töölise rühm.

Elagu kommunistiline töölise rühm!

Üks ligematest ülesannetest.

Riigikogu walimiste ühels tähtsamaks jaanuwõituseft oli muu seas meie oma organitsatsioonilise sõu kumdma õppimine; meie nägime, kus meie tugewad, kus nõrgad olemre, kus meie puudust kannatame, kuhu tarwis jõudusid koondada. Üksikute walimisringfondade andmed selle kohta on wõga õpetlikud, ja need tuleb filmas pidada.

Tallinna häältearm ei jata mingit kahtlust, et tööliseftöölise, kui kõige enam arenenud klassiwõitluse eesrinnas kannumwa töölisefti, hulgas revolutsiooniliseft wõitlusewõitl õmaks tunnistanaw, S. Internatsionaali lipu järele läinaw. See on waljus nähtlufus wastuseft kõigile sirge ja kõwerajoonelisteft sotsialwõitlufatele, kes endid „tõlsteft“ proletariadi ehtajateft näidata püüawad. Need loewad itka weel oma häälte ülekõõõõõ arwu, ilma et

armude ssa järele katkustid. See tähendab muudugi jäs lapsikus arwamises ja lootuses, et ühiskondlik pööret kord „häälega“ võiks toime panna. Siiski tornivahtidele on see kohane — Jeruusalemmaist Jeerikuni ei ole palju maad, ja Jeerikus olewat kord müürid pafumahetidel langenud. Meie teame, ja eluõpetusi on meil jaks küllalt juba, et kodanuse Jeeriku müüride purustamiseks jootuks teistjaguist müra tarvis läheb; meie teame aga ka, et selle müra juures mitte hääle üleüldine arm õhustaw ei ole. Wenemaal said enamlased 1917. a. novembris, juba pärast proletarlise revolutsiooni wõitu, asutawa kogu walimistel ainult 25 prots. häält, sotsialwõnklejate pere — es-erid ja vähemlased kõigist kätkest kofku — 62 prots., ja ometi oli enamline riigipööre, proletarlise ühiskonnapööre wõimalik olnud.

Nette, kes hääle armu kiles ripuwad, on see muudugi mõistatus, ja nad kroakswad jellepärast enamluse wägiwast, tiranniwalitlusest ja muust jarnasist asjust, mis nad kodanufelt õppinud. Enamlased aga ütlesid omale siis Wenemaa ütlewad igal pool mujalt, et proletarlise revolutsiooni kandjaks töölisklass on, eeskätt selle klassi arusaajamad kihid, tööstuseproletariat. Sellepärast et olnud Wenemaa revolutsiooni kordaminekäl mitte õhustaw ülemaalne 25 prots., mis enamlased walimisel häälearmust said, waid Peterburi 45, Peterburi kubermangu 50, Moskwa kub. 56, Wladimiri kub. 56 prots.; teiste sõnadega: revolutsioon läks korda jellepärast, et proletariaadi, kui revolutsiooni kandja klassi, enamus ja sellest enamusest kõige teowõimsam osa, tööstuseproletariat, enamlasi toetas.

Selles punktis kinnitawad Eesti riigikogu walimiste armud, et siin arenemine ühel hool sedasama rada läib, kui Wenemaal — proletariaadi eesrinna wõgt on juba rõhwas enamuses wõitluse jelsupaigal, õhustawamatel paikadel on ta wõitlusewalmis.

Kuid sellest on wähe; ühiskonna pööre kordaminekaks on peale kõrgialkade weel tugewaid abinõusid, kindlat seljatagust waja. Selleks seljataguseks peab olema maaproletariat, vähemalt neis maakohtades, kus klasswahetorrad enamwähem juba wälja selgunud, kus seega kodanlus õhustawal silmapilgul organiseeritud

wälja astub, nagu see 1918. a. algul Wiljandis sündis. See seljatagune mängib üginemas klassiwõitluse järgus kahtlemata wõga tähtsat osa, ta peab jellepärast hästi korraldatud olema, jeda aga ei ole ta, nagu walimiste armud näitawad, weel mitte. Ainult paiguti, nagu näit. Wiljandimaal, kus klassiwahed ka maal üleüldiselt õige terawad, näeme maaproletariaat klassiwõitluse alal kindlamalt wõistujetööliste arusaajamate hulladega sammu pidwat. Aga ka seal ei ole arusaamine kaugelki weel sel mõõdul selgunud, kui ta awaranna kikutuseid juures selguda võiks ja selguma peaks. Teisel, nagu näit.: padguti Pärnumaa jõukates murtades silma paisab, on nähtawasti suur osa wäikemaapidajais, wististi koguni põllupulastest, kellest esimesed, kui mitte proletariaadiga ühes riinas, siis igatahes ka mitte ta wastu ei peaks wälja astuma, walimistel oma hääled ometi äärmistele reaktiivwõimudele — maaliidu teisele wäljaandele, „põllumeestele“ — annud. See on jeda huwitawam, et eelmistel walimistel need kihid kas sotsialpetiseid wõi töberakonda toetasid. Müüd on üks kui teine neist oma petlikkust juba küllalt paljastanud, wiletsuses ägaw wäikemaapidaja wõib oma petlikkust juba küllalt paljastanud, wiletsuses ägaw wäikemaapidaja otsib uut päästetõnu ja kuna ei petlik, sotsialwõimudega ega kõikum „iseiseiwõgt“ teda ei rahusta, jätub ta tagurlike maaliitlase õnge.

Siin on ala, kuhu organiseeritud töölisklass oma tähepanu peab pöörama. Müüd on suurel osal juba walmis, osalt walmis äga päemaga. Et maaproletariat ja poolproletariat sotsialpetistele wõrkudest wabaneb, jeda tõendab sotsialdemokraatia ja töberakonna häälearmu wähenemine. Teiwase maaliidu walitluse poliitika murretse selle eest, et need teotõljad, kes selle erakonna pükistesse jattusid, sealt ennentäna kui homme plehku panewad. Sihtselge ja taktikindel proletaarline kikutuseid peab jeda wabanemist liirendama ja teed näitama, kuhu ferijed eeskõid peawad wälja jõudma. Ei ole kahtlust, et 3. Internatsionaali lipp, mille ümber kõik arusaajamad tööstuseproletariaat koondub, ka maaproletariaadi oma järele tõmbab, leiab ju see õi ainult siin omale selge ja kindla programmi, mis tema klassiõuwiisid jaldab, organiseerib, millega ta wõitluseks ühineda waldab. Sotsialpetistele seagste ja

9 pool shillingi võrd kõrgemale lerkib, kui mine-
mal jõulul oli, siis laswab see summa, „Labour
Gazette“ teadet arwesse wõttes wististe 11 shil-
lingini wõi weel kõrgemalegi.“

Mis tähendab siis niisugusel lool ajakirjan-
duse kõnutisa hindade alanemise kohta? Mitte
midagi muud, kui kapitalistide katset tööliisi
filmipilgusegi waigistada, nende rahustajelaineid
madalamalt wirwendama panna. Kodanlus teab
ja näeb ette, et see abinõu kauaks ette ei löö,
wale peab warsti päewawalgele tulema, sest
tööline ei mõnda oma kuluarwet mitte ajakirjan-
duse andmete waid naabri würtstaupmehe ar-
wete järele. Aga käesolewal lagunemise järgul
elab kodanlus üldise peost suhu, ühest päewast
teise, ilma et kauema aja peale ette kawatsetks.
Kuiha profiit — kapitalistaju — on hädaohus,
millest ta ainult liht teed wäljapääsemiseks näeb,
ja see käib töölisteklassi suurema kurnamise,
tööliste elujärje tunta a allasurumise kaudu.
Selleks on waja tööliisi aegsasti ette valmistada,
ja et see wäljawaade proletariaati mitte jala-
maid sõjariista kätte kahmama ei ajaks, siis on
waja jeda libedat karikat tarbeainete hindade
alanemise siirupiga suupärastemaks teha; on waja
tuluwikulootustega, kuigi petlikkudega, olemisu
mõrudugi unustama panna. Nastatuhandeid läts
kirikul torda sellejama abinõuga rahwahulkasid
ruhule sundida, teises ilmas õnnepõlwe lubades;
kui nüüd maie elu paranemise eettekuulutusega
aastateks wõi kuudeksgi torda täheks revolutsioo-
nilaintele oli walada, juba seegi oleks kodanlu-
sele suureks ajapikenduseks. Waheajal ehk leiduks
jälle mõni uus abinõu, millega sammu edasi
jaaks hüpata — nagu mädasoos ühe mätta otjast
teisele, enne kui jalg wajub.

Töölisteklass on kodanluse lubaduste arwel
juba enam kui küllalt pettumusi läbi elanud,
uusi wabatahtlikult lisaks wõtta ei ole mingit
põhjust. Kapitalism on ilma sõjas hooi saanud,
mis ta lagunemisele wiis. Uueste jalule tõus-
miseks ei näe ta mingisugust wõimalust, küll aga
tunnistab ta ifegi, et majandusline järg alaliselt
paheneb. Selles lagunemises olets meeleetus
töölisteklassi seisutorra paranemist loot-
kuna kapitalistideklass ise hammaсте ning küün-
tega põhja wajumise wastu wõitleb. Tööliste
seisutorra paranemine tuleb muidugi, ja wististe
peagi, kuid ta tuleb teiselt poolt, mitte kapitalist-
like ajakirjanduse luuletatud hinnaalanemise teed,
waid proletaarlike revolutsiooni järgil.

Pöön.

Saadikud kontrolli alla!

Best i revolutsioonilistel töölistel on
hertsogiriigis asimesed „parlamendisaadi-
tud“. Juba see nimi on töölistele was-
tik. Lerkib filmade ette herrasmees, teda
walijad ainult walmise ajal näewad ja
kes siis mitmeks aastaks hullade filma-
piirilt kaob. Kodanline parlamendisaadi-
dit on harilikult töölisteklassile wõdras,
ifegi siis, kui ta tööliste partei poolt sinna
saadetud. Karjeer, püüid „kõrgele“ kohale
jääda, kuju rakustäie hääled ta aidanud,
hirm revolutsiooni ees, mis parlamendi-
puldid wõib kuterpalli wõjata ning waike
wiliistrielu ädaohu jaata, sihilik eemal-
hoidmine töörahwast ja revolutsioonilijest
wõitlusest wäljaspool parlamenti — need
on kõrge „rahwaasemiku“ kõrged omadu-
sed. Do jaa, parlamendis waleida, ilusaid
sõnu teha, kõnetoolilt walitjuse peale tuld
ja tõrna pilduda (ning teisel pilgul näi-
telawa taga sama walitjusega jahkerbada
ja tingida!) — see on neile herradele pa-
ras sport! Aga töölisteklassi revolutsioo-
nilisi wäljaastumisi toetada, nende üles-
wõtja ja algataja olla — lubage, teda et
wõit sarnane juur jaks, nagu kaadik on,
mitte! Kaugel tulewikus, jaa, siis on see
wõimalik! Nüüd tuleb wadata, rahwast
seaduslistes piirides kõnedega kaswatada,
igaihte töölisteparteisse krahmida, kes pa-
beripealifelt selle partei programmi
õigeks tunnistab. Tegelik tööliste kasube
kaitmine, revolutsiooniline siisu on niis-
ugusele wõimalpaendilasele — null. Ja niis-
ugune saadik pole töölistele mitte ainult
null, waid minus, ideline hädaohu, ekkita-
ja ja wassija, revolutsiooni äraandja ja
mahamüllija.

Meie ehitajad niisugusteks ei jaa!
Juba see pere, kust nad pärit on, wastu-
tab selle eest. Harilikult läheb iga era-
kond walimistele „tuntud“ nimelega, „juh-
tidega“, et late hulke ligi tõmmata. Sa-
matt piikawat teha ka töölistes. Muidugi,
kui wanemad töölistepartei tegelased tõesti
massede riipest on, selle revolutsioonilik-
kust waldada wõib, siis wõidab partiet
igapidi, kui niisugused seltsimehed wali-
mistel kandidatideks seab. Ent tegelikult
töölisteparteide harilikased ja poolharilikased
on oma suure enamuses kõnts, mille esi-
mene turlepahang paremale tiirwale wis-
tab. Aus on töölistepartei, selle parla-

mendisaadikud (ja seal istuvad just herrad advokaadid, ajakirjanikud, doktorid) mitte parteis äärmist pahempooljust ei esita? Sella tselekwate parteist evanes lask kolmandikku pahempoolsete (kommunistide hulka, aga riigipäeval ja maapäevadel oli vähemalt lask kolmandikku tselekwate saadikute rühmast parempoolsed, kes Kristiini-Silferdingi sappa jäid. Parlament — see on paendlaste kogunemispunkt, arenemiskoht ja üllkool.

Ametiühjuseste Kesknõukogus ei olnud õnnets niisuguseid patenteeritud revolutsionääriseid. Luit mõtta oma jeltfimeeste hulgast paremad ja parlamendisaadikuts tehal Ilma diplomaat ja mitmeaastase „peenema“ elukutjeta. Just nii, nagu tööline treipingi tagant tulles kunagi. Ja niisugustest ei saa mitte nõnda kergesti oma wakkate ja wendade äraandja. Reid seowad lugemata töidikud töölistemassebegaga.

Kuid sellest hoolimata peame me forraduse looma, mis igasuguse wõimaluse taotaks meie saadikutel walijatehulladeist eemale jääda. Wähe seda, et need jeltfimehed oma „seadusandlises“ tegewuses organiseeritud tööliste osjuse ja näpundide alla peamad paendumu ja riigikogus Gestt revolutsionilist töölisteklassi täies laiwuses ja sügawuses esitama. Saadik peab kogu aja tööliste hulka jääma. Alalised aruanded walijatele — ametiühjuses, awabrikutes, lookoolkutes, — kihutustöö, tööliste ajakirjanduse toetamine kaastööga, massede organiseerimine — see on töölisteesitaja ülesanne. Mitte ainsaks pilgus ei tule teda kodanlise parlamendi waheruumidesse loptama jätta. Saadik peab oma õigused, mis tal kui „õrgel“ rahwaeitajal“ on, täies wlatuses ära tarwitama ja kõlge aktiivsem hullkade ärataja olema.

Meil on juba ajalooline näitus niisugusest saadikutetegewusest. Wenemaa õurmu enamlastegruppe oskas tõeliseks töölisteesituseks jääda ja seal tegewust awaldada, kus harilikku surelikku wõim liig nõder oli. Seltfimehed Petrowski, Wadajew ja teised suutsid seda teostada. Meie töölisteriühm peab samati tegema.

Õõie organiseeritud töölistes peamad oma asemikud tegelikult endi hulgas pidama. Argu unustagu ükski tööline maal ega linna, et tal riigikogus jeltfimehed,

kes beda attama peamad, olgu see nõuandmisega, kirjanduse muretssemisega, loosoleku toimepanekuga, nõupidamisest osa wõtmisega. Töölisteriühm peab kogu töölistehullkade tehnikkaks keskkoaks saama.

Ja just niisama tuleb kohalistes küttimustes edaspidi omawalitsuse asutuste tööliste asemikla ära kasutada. „Awalikudelt tegelestel“ nõudkem awalikku tegewust!

Wenmaksit käsi mete esimestele awalikudete tegelestele!

Kindel siide massede ja riigikogu töölistesaadikute wahel!

Madu.

Miks meie walime kodanlistesse parlamenti ja omawalitsuseasutustesse?

Mete tarwitame ära walimiseaegset kihutustöö wõimalust. Kuulutame töörahwale wäljas- ja seespool parlamenti kärpimata revolutsionilist hüüdfõnu. Piitsutame kodanlise walitsuse klassilist iseloomu ja naehutame tema werised küüned ja hambad igasse laternaposti, atawarawale ja riigikogu seinale. Walimistest osa mõtta tähendab klassiteadlikule töölistele ideelist wõitlust mahajäänud hullkade awajaamatus ja pimedusega, selle tähelepaneku ärakasutamist revolutsionit huwides, mis walimisepäivil paratamata iiegi neis töörahwamassedes tekkib, kes murdu poliitilistest liikumistest kõrwale hotawad.

Kuid peale selle on meil meel põhjust walitawatesse kodanlusekantidesse tungida. Töörahwategelestes ei huku mitte pilwedelt meie hulka. Nad arenewad wõitlusemürinas ja klassihõjatormis, jõukahumises wastastega ja laskaletungimises waenlastele. Tööline et ole mitte jõuetu saboteerija, kes imet taewast ootab: ta on tulemane ühiskonna peremees ja walumistab ennaft ette selleks, ilma et käsi määrda kardaks. Homne walitseja et tohi täna proletariaadile tähtsast tegewusest kõrwal olla, olgu hariduseomandamine, organiseerimistöö wõi walitjuseaparaadiga tutrustamine. Sm. Wenin plakkubas 1917 aasta kewadel parteikongressil hullselt saadikule-töölistele käsi, kui see seletas, et meie kõlgisje tegewusharudesse

siis peame tungima ja walitsema õp-
pima. Tõeste, kaheksa kuud — rohkem
polewud selleks kaarti käest pääsenud We-
nenmaa tööliste aega — õpiti seal walitse-
ma, et siis kogu see koorem oma õlale
wõtta ja kõigist wõlutest hoolimata kind-
last kanda. Walge wikat on tuhanded meie
paremad tööliised maha niitnud — küll Gesti
Sellati ja Purri Heinamaal, küll punasewäe
wõitluseriinadega. Meil on nüsi tegelasi,
arenenud wõitlejaid tarwis. Meid peame
meie kasutama. Igasse tegewusha-
russe, igale wõitlusalale juhtima, kus re-
wolutsioonilist tüppust ja walitsemiseos-
kust leida wõib. Mitte passiivne pealt-
waatamine, waid ette aktiivne
osawõtmine! Mitte ainult organisee-
rimisöö töölisteasutustes, waid sähin-
del rewolutsiooniline tegewus igas asutu-
ses, kus 1) kodanlust, kõiki sorti sotte jne.
päästada wõib ja 2) kust meie seltsimehe
hääle massedeni ulatab.

Meie ei lähe „ehitawat“ tööd tegema.
Meil pole tarwis kümneid saadikuid par-
lamendis, et „mõju“ avaldada: Meie
lõhume! Meie jagame seni hoobe, ku-
ni hertzogiriigis tööliste haamer ja sulase
sahk ei walitse. Kuid wana, lagunenud,
wikumajunud koda maha kiskudes paneme
tähele, kuidas hoone ehitatud oli, kuidas
nurgad kokku pandud, kus uked ja aknad;
õpime kirwe, põistil ja saega ümber käima,
et kord uut, paremat maja üles ehitada.
Almuli mitte karta, et me wanast majast
tahmaseks saamel. Siis oleme edaspidi
meistrid, kes ehitustööd karta ei tarwitse.

Werise koduõja esimene järk on möö-
das. On meil tarwis „hingelust“ wõi
mitte, aga meil on otsekohesest wõitluses
wõinmu pärawst seisak. Meil tuleb read ära
korraldada, uut jõudu ammutada, löödnud
haamu ja kantud kaotust parandada. Peaks
puine paberikoi olema, kui mitte kõiksugu-
seid „seaduslikka wõimabusi“ ära et kaju-
taksl!

Tulewad linna- ja wallawalitsused. Re-
wolutsioonilisel, klassiteadliisel töörahwal
on wõimalus sajad saadikuid walgete ja
kollaste pesadesse saata. Seda tingi-
mata tegema. Mitte ainult kõhta
tööliste kulul sotsiaalse, olgu nad „iseseis-
wad“ ehk „töögiseiswad“.

Klassiteadliised tööliised lä-
hevad oma nimetirjadega
wälja. Kladu.

Segakomisjonid ja muutunud olud.

Põllutööliste tuleb tõsiselt arwesse wõt-
ta, et segakomisjonid tänawu hoopis
teistfugustes oludes kokku tulewad, kui
läinud aastal. Wististi saab küll tööliste-
esitajate koosseis segakomisjonides tub-
lim olema kui läinud aastal. Sest rõhuv
enamus maatöölise ühikustest on sotsia-
lismõrgust maha tunginud ja klasside ühis-
tööle selja pööranud. Peab arwama, et
tööliste esitajate suur enamus segakom-
misjonides klassiteadlikud maatöölised on,
kes segakomisjonides kui teadlikud waen-
lased lähiväärtinisi saamad pidama waen-
lastega. Aga suuresti muutunud on po-
litiline oluford.

Siin peame maatöölise tähelepanu eest-
kätt selle peale juhtima, et lõppenud
on sõda ja suur osa sõjawäest
on demobiliseeritud. See tähendab
esimeses järjekorras seda, et Gesti kodan-
lusel praegu asja ei ole maatöölise ümber
lipitseda ja talle paberil järeleandmisi te-
ha, sest kodanlusel ei ole praegu suurteki-
ha maja. Teiselt tähendab see seda, et
nüüd sõjawäest hulk tööjõudu on wabaks
saanud ja — kuidas see kurnajatele kasuks
on, seda mõistab iga tööline.

Ühes sellega on kurnajate wäewõimu-
walitus nüüd riigikogu walimiste kanda
nõudamimetatud rahwawalitsuse ketta seest
maha puhkenud ja mõlemile jalale asunud,
sotsiaaldemokraatlik karku murka wihates.
Segakomisjonide töö juhtes kaalub küll
sotsiaale demokraatlik walitsemise wähem kui
sõja lõppemine. Sest — ega siis kodanli-
selgi tööministri raske pole oma allkirja
anda määrustele, mis tööandjate ettepa-
nekutele lähemad on kui tööliste omadele
ja — ega siis kodanli selgi walitsusel üle-
jõu ei kät oma sieministri sijepoliitika
läbi sunduslikka määrusi paberile kolleta-
ma jätta. Nad käitsid siis ainult end. sot-
siaaldemokraatlike ministrite Palwadre ja
Sellati järgedes ja ei pruugiks sellele mitte
midagi „kodanli“ juure lisada.

Wististi jääb tänawu nti mõnigi wiga
ära, mis tööliste esitajad läinud aastal se-
gakomisjonides tegid, lastes ennaft sot-
sialistid wadada. Suurem wiga oli see, et
tööliste esitajatel igas maakonnas iselugu-
sed nõudmised olid. Teine ja mitte wähem
wiga oli see, et tööliised mitmes maakon-
nas mitmed liig madalad nõudmised üles

teadid. Täna võime suurem võiga võtta see, kui töölised järeleandumiste teele asuvad, et kokkulepet töandjatega sõlmida.

Pracognstes oludes võiks kokkulepe segakomisjonides ainult sel moel teoks saada, kui töölised suuresti oma nõudmistest taganewad ja neid kärpida lasewad. Mida enamaks jäärame mada kokkulepe töolistele? Paendlane ütles, et selleläbi saaks sunduslikud palga alammäärad, mis töolistele rohkem olemat kui ühgi teist. See on muinasjutt, sest läinud põllutöö-aasta näitas, kui vähe töandjad määrustest hooliwad. Kui Jaan Tõwiskson juba siis hallparunitele hüüdsõna andis: «lu mingu oma rada! — kui sotsiaal-demokraatlikud ministrid Ruustaku hertsogi juures alles aumajandena seisid, niisuguse signaali annab siis nüüd lord Raldonert walitus, kes „põllumeeste“ nimekirjas riigikogusse läks.

Tuleb kindlasti meeses pidada, et maatöölise palgawõitlus ei pea sündima mitte ainult segakomisjonide walimiste teel ja ei pea mitte lõppema määruste väljakuulutamisega tööministri poolt, waid peab teistma päewast päewa, kunni töolistele nõudmistele ei täideta!

Teist seisukohta ja teist tegemise programmi ei wõi maatöolistel olla igalpool, kus nendel oma tuludest arusaamine on. Eesmärgiks peab igal töölisel alati olema võitlus rohkema eest. j. o. võitlus selle eest, et rohkem sellest omale saada, mis tema töö furnajatele walmistab. Ja selles võitluses ei tule mitte tööministri määruste täitmist ülesandeks teha, waid nende — kõrgemate — nõudmistele elusse wiimist, mis töolistele esitajad segakomisjonides furnajatele ette panewad. Tööliskõhiseused peawad seda võitlust juriidima ja kõlki maatöölise oma riidadesse koonnada.

Kewadiseks palgalepingute tegemiseks tuleb töolistekõhiseustel selgitustööd teha, et kõik töölised ühte hoiaks ja ainult nell hingimistele teppinguid teeks, nagu need segakomisjonides töolistele esitajate poolt ette pandi. (Seda kirjutasid ülesame meele, et töolistele esitajad segakomisjonides niisugused nõudmised furnajatele ette panewad, mis tõesti põllutöölise huwiledele wõlkwad).

Neid töölisi, kes ühisi nõu murramad ja enamast odawamalt tööle lauplewad, ku-

leb häbi postist naelutada, nagu streigimurdjaid.

Nõuama tuleb juba nüüd maatöolistele riidaks lohendama hakata, et walmis olla tarbetorral streikima. Väinud suwel tekkisid mitmes paigas mõistatöolistele streigid. Need streigid läksid aga koge nurja paha korralduse ja ettemalmistuse pärast. Sellest tuleb õpetust wõtka ja peab arwesse wõtma, et streigilikkumine tulewat suwel wiastisti uuesti puhkeb. Aga iga streik läheb luhta, kui töölised ei ole organiseeritud ja maatöolistele ühiseused nõrgad on.

Nõuawisi on toimetused segakomisjonide walmistel ja segakomisjonides enestes, ainult üks osa nendest sammudest, mis maatöolistele palgawõitluses teha tuleb. Kui seda silmas pidada, siis on koge näha, et kokkuleppe segakomisjonides juba sellepärast tähtsust ei ole, et 1) mitte kokkulepitud segakomisjoni palgade ehk tööministri parlgamäärade, waid töolistele läripimata nõudmistele eest peawad töölised igal pool wõitkema ja 2) kui töölised ei ole organiseeritud, siis jääwad ka segakomisjoni wõitkused ainult paberile.

Üleüldine poliitiline olukord teeb kokkuleppe segakomisjonides wõimataks, olgu siis, et töolistele esitajad seal otse äraandjateks saaks, mida me uskuda ei taha. Hallparun on tänawu wõrdlemata upsakam kui mullu. Ta on reformistloomis maha wõidelnud. Ta on riigikogu walimiste kandu oma huwilede kaitse suuresti kindlustanud. Ta ei taha sunduslikkudest palga- ja töötaja määrustest mitte midagi teada.

Nüüd rinnu wõutu hallparuniga!

See oli meie hüüdsõna riigikogu walimistel. Jedaajama kordame ka nüüd.

S. T.

Nad ei taha risti kanda.

Wabariigi walitus otsustas ajutise walituse ja wälisdelegatsioonide liigetele wabadusristi anda. Selle otsuse põhjal said wabadusristi ka sotsiaaldemokraadid A. Hei, M. Rõstner, R. Luts (Wäski walituse liikmed) ja M. Artua (wälisdelegatsioonide liige). Sotsiaaldemokraatide partei tekkimise otsusel läksid aga need wabaduse rüütlid ristid tagasi.

Reid wastolulisi tegusid — walitusest sõltumist ja risti tagasilükkamist — nähes tekitab kühmused: kuuas talitased siis josisid töö-

Ustellasfi lafube kohafelt? — Kes fiis, kui nad fojialistidena kobanlifes walitfufes wabadusristi ära teenimas oliid wõi fiis, kui nad tähtfalt fojialistidena kobanlifelt walitfufelt risti wastu wõtmast feelbusid?

Soifid on järjelindlalt wigurdamas. Efiteks walitfufes iftuda, kes wabadusristifid wälja jagab ja fiis rift tagafi lütata; efiteks foit need teod lorda faata, mis waja, et rift ära teenida, ja fiis rift tagafi lütata, — kes nii toimetab, see on lahetoifaga worft ja filmafirjateener.

Eefinone koftutõla on kobanlufe ja fojifide wahel — herraste ja nende ilalakkujate teenrite wahel wähe rikki läinud. Alles hiljuti weel mõififid nad üksteifst poole sõna pealt. Nüüd aga teeb kobanlus fojifidele oma aumärifide määramifega — häbi, Gesti efs nad ifta häbenunud kätia wabadusristi rinnal ja sõnakõlks töõliffeklassifst, kes ahetais, huultel. Selle koftutõla riffus see asjaolu, et töõliffeklass fojialjuudastele felfa pööbras. Sellepärast on fojifide meeleft nüüd mõnigi afi häbi, mis nad enne auls ja ifamaalifefst kangelasteõlks pidafid. Waja ainult nimetada Isborskit. Waeste märtfrite nõoga läiwad nüüd Üftid, Martinad, Reid ja kaebawad, et foif, — kommunistid, ifefeiswad fojialistid, kobanlafed neile ületõhut tegewat.

Wabadusristide tagafilütkamine fojifide poolt ei funda olemataks teha feba ifeasja, et kobanlus „Gesti fojialdemokraatlifst töõliffest parteid“ kaalunud on ja ta tähtfamad mehed „wabadusristi“ ordu rüütlitelks on lõõnud. Egr.

Uue-aasta algul.

Jälle on üks aasta ajamerde woolanud ja meie aõtume uute lootustega Uue-Aasta wäljabele. Uus-Aasta mis saab ta omaga laafa tooma, feifab küfimine igauhe uultel? Jah, mis saab ta meile laafa tooma küfime meie töõliffed põnewalt?

Et felle küfimife mõifteft õieti arusaada, oleme sunnitud pilku möõdaläinud aasta mälestufe peale tagafi pöörama. Meie leiame terve töõliffest klassi rõõnutud meeoleolus wanast Aastast Uueffe aõtuma. Tõõpuudus, mis päew päewalt ifta libedamats lähel, annab end üle terve ilma tunda. Wabritud ja töõkojad feifawad, fajadtuhanded töõliffed on uultifale nälgima faadetud, teifed fajadtuhanded ootawad igapäew hirmuga töõlt lahtifamifst. Kaebtus, walu, pi-

arab ja nutt on meie Uue-aasta wastu wõtmife terwitus.

Meie filmade ette tertif pilst Gesti möõbas läinud aasta mälestufelt; pilst mis meid kõige fuurema wiha ja jällestufega täidab. Meie näame tapmifst poomifst, pekfmifst, maalt wälja faatmifst; meie kuuleme piinatute walu hüideid ja surejate hoigamifst. Meie leiame tuhanded ilm. puruks pekstud kontidega wangi feidretes halitamar. Selle kõrwa kõlawad, leste naifste aõastufe hüided ja waestelaste nälja kifa, fellelt tiimufad nende wlimafed teod on riifunud ja neid uultifale nälgima faatnud...

Kõigifst hoolimata priifstab maailma kobanlus, kõige fuuremas rõemu hullustufes. Meie näeme teatrid piduafatid kõige heledamas walgufes färama ja toredas pidu ehtes baamed fabatuebega herrade faatel Uue-aasta terwiift jooma ka meie Gesti herras rahwas terwitab Uue-aasta tuletud kõige fuuremas rõemu joo wastufes, kõige paremate roogade fõõmife ja wahu weini joomifega. Nende rõemu ei feiga ei piinatute walu ägamiifid ega surejate furmaeifsed õhtamiifed, ei laste ilmjuita nutt ega emade häbatifa.

Tõõliffed kes meie kõige rafema furwe all, kõige fuuremad häda ja wiletfust kannatame kes meie werd igifstades herrade wahu weini prouade fiidiffeliffide eeft oleme orjanud, waatame tuimatt pealt küidas needfamad meie feaft ühe wõi teife kes julgeb lüffifefst leiba küfida tapalawale eht wangi feidriffest mäbanema faadamad.

Ilm. Gesti töõliffed kes pruugime weel küfida mis saab meile Uus-Aasta tooma? Meie teame, et Uus-Aasta meile uued piifsa löõgid, uued filmufed, uued metfifud were töõd saab tooma, kui meie ife nende metfifustefte piiri ei pane. Kui meie Uue-Aastalt midagi uut ootame fiis peame meie ife ka uuel alal töõle afuma. Küllalt on koera alandufest, meie peame näitama, et meie kes foif wara ja rifufed wälja töõtanud oleme, feba ka pidada ja tarwitada oõkame. Meie ei lähe mitte roomates oma piinatate ja timutate kääst abi ja alastufst paluma. Ei ja tuhat lorda ei, meie oleme walmis kuni wiimafe tuffatufeni foontes, oma õigufte kättefaamifefst wälja aõtuma, ja wõtma mille õigufeliffed omaõmitud meie ammugi oleme. Meie peame felle pesa felle mädanenud kapitaliffilife korra jäädawalt ära hämitaja ja felle afemele töõliffest Nõufojede wabariigi üles ehitama.

Selle kätte faamifefst peame meie töõliffed enda jõud hästi ifentraliffiritud ja diftiffiplineritud organiffatfiooniffidesse loõndama. Meie peame loõguma kolmanda Kommunniffiliku Internatiffionall lipu alla kes meie ainufene ja õiglane teenaitaja on. Ainult felle lipu all wõõdelbes wõime meie

oma töö eest õiglasi palka ja Ülest-Aastast aut elu ja õnne loota.

Elagu Kolmas Kommunistlik Internatsional.
G. Palku.

Töökaitse seadused ja ettevõtja huvid.

Sots ütleb: meie „demokraatilise tööraha wabariigi“ põhiseaduses on punkt kirjutatud, kus seisab, et rahwaesitus, riigikogu, annab põhiseadusele sisse, paneb Eesti maa ühe, otsustab ja teostab töökaitse seadused“. Kuid lisab kohe juure: „selle nõudmise teostamiseks on tarvilik töökaitse seaduse isetegevus, isetegevus ja algatus.“

Mii on parem: jotsil on tööl tagant ühes lahki, kust kaudu ta võib põgeneda. Kui riigikogu midagi ei tee, siis sots lausub: töökaitse seaduse puudub isetegevus, isetegevus ja algatus. Kaebab tööliline kurnaja omavoli üle, siis sanub sots: kirjutatud on, et riigikogu paneb Eesti õigustele korra ja head seadused maksma, nda riigikogult töökaitse seadusi võib niisama palja, kui huudilt erapooletult lambakarja vastu.

Mida mõeldakse meil töökaitse seaduse all?

Järeleandmist töökaitsele niimõrd, kui töökaitse klassivõitluse töös kodanlusele neid järeleandmisi jõuab välja kiskuda. Kuid töökaitse seadused ei kaitse kodanlik-kapitalistlikes riigis töökaitse kurnaja omavoli vastu, ei pane ta piiri töökaitse maksimale. Ettevõtja käib siin ainult oma ärihuvide järele ja taganeb ainult töökaitse ühise wäljaastumise ees, mis teda sunnib järele andma.

Kas on näitusi wähe, kus kurnajate walitus ise nende määruste vastu läheb, mille täitmist ta teise käest nõuab. Mis aitas näituse walituse määruse sadama tehaste töökaitse nõudmisele kaasa, kui nad warustuse waheraha nõudsid? Riiklik ettevõtte ei täimud seda. Alles siis, kui töökaitse oma nõudmist streigiga toetasid, lubas walitus sadama tehaste juhatajale waheraha wälja maksta.

Mida see näitab?

See näitab ja tõendab seda, et ka kodanlike walituse enese silmas on igasugused kaitse seadused ainult paberi lipakad. Teiselt, kurnajate klassi ärihuwid on kõrgemal igasugustest määrustest. Kolmandalt, töökaitse panevad oma nõudmise mitte seaduse põhjal maksma, waid oma organiseeritud wäljaastumise — streigiga. Streik kodanlikes riigis on töökaitse klassi ainulene töökaitse seadus abinõu, kuigi seda ei tunnista kodanlus.

Mis on töökaitse seaduste sisse meie „demokraatlikes“ riigis?

Kurnajate klassihuwide kaitse. Meil makswad Kerenski aegsed töökaitse seadused. Nende seaduste kahetsust tunnistab kõige paremini töökaitse seaduse pr. 61. punkt 1, kus öeldakse: kui tööliline ilma mõjuva põhjuseta üle kolme päewa kuus töölt puudub, siis töökaitse võib lepingu murda, see tähendab töölise töölt lahki lasta. Ja ettevõtjal on iga põhjus „mõjuv“ mis teda lubab töökaitse seaduse pr. 61 p. 1 tarwitada.

Töökaitse walitus saab seaduste „seletamisega“ niisama hästi toime, nagu iga teine kurnajate walitus. Ta t r w i t a b pr. 61 p. 1. sadama tehaste sulgumiseks, süüdistab töökaitse, kuna ta oneti ise oma määruse vastu läts.

„Sots“ harjutas töökaitse, mis need kohtusse ei läinud, sest kohtunik oles töökaitse nõudmise protsentide ja wälja mõistnud.

„Sots“ soowitab niimõisi streigi asemel mirawoid. Mõni päew hiljem piüdis seama „Sots“ sõjaseadust ära kaotada, seletades et sõjaseaduse edasikõlmimine ei olewat kokkukõlmis uue põhjuse seaduse maksima hakkamisega. Just niisama piüdis omal ajal wabameelne kodanlus tsaari isewalitsust parandada ja rahwale vastu mõtwaiks teha seaduste seletamisega ja seaduslikkuse jultustamisega. Münd teab igaüks (seda on elu õpetanud), et rahwas ainult revolutsiooni teel tsaarist jagu sai ja kodanluse juristik ühes tsaari kohtutega ajaloo pühkme kasti koristas. Töökaitse ei tule mitte adwukaatide ja mirawoide juurde rännata, waid meie peame iseenast aitama ja klassi waendlasega maadlema.

Kuid meel nõrgem on töökaitse seaduste kaitse maatöökaitse juures. Maatöökaitse on enast wähem jõuduud organiseerida, kuid on rohkem terroriseeritud kurnaja poolt, kui liina tööliline. Maatöökaitse ei saa nii kergeste kurnajate omavoli peale streigiga wõistata. Seal läheb tööliline jotsi soowituse peale kohtusse abi otsima. Kohus mõistab küla kurnajale noomituse, see on ülem karistus, mis hallparun seaduse rikkumise eest saab. Maatöökaitsele ei ole aga sellest noomitusest rohkem kasu, kui koera hurjutamisest küla tänaval.

Töökaitse seadused, ei kõrwalda kurnaja omavoli. Siisendaw ületõhus jääb maksima niisama kuni lõpulikul kõrwaldatud ei ole kõige kurjuse juure-erandub mis üfifuid rikastab ja tööraha hulkadest wiimase weretilga wälja imeb. Töökaitse organiseerimine ja nendest organiseeritud rämpsu ja selgroota ollustewälja pühkimine on iga proletarlaste pea ülesanne.

See on nüüd veel selgem.

„Sotsialdemokraat“ näib sellega leppiud olevat, et Sadama tehaste töölised tema targa peataimetaja — advokaat Palmadre targa ja hiljaksjäänud nõuande järel ei talitanud ja vabariigi valitlussega mirowsisse ei läinud, selle asemel, et streikima hakata. „Sotsialdemokraat“ on „erapooletuid“ teateid streigi käigu kohta õhates, et nüüd töölised ja riik — mõlemad suurt kahju saavad.

See on Eesti demokraatlikus jne. wabariigis ennenägemata nähtus, et „Sots“ töölise streigi vastu „heahtlik“ ja „erapooletu“ on. Kõige aasta jookjul — kuni oma armetu lüüasaamiseni riigikogu walimistel ei olaud mitte ühte torda, kus jotsid oma ametliku ühistöö kodanlusega lõpetanud ja sama sammuga on nad „erapooletuseini“ töölise streikide asjas jõudnud, vähemast selle streigi korral.

Uga just see paljastab jotside parteid veel ja veel torda. See paljastab, fokkuleppe-politika ühtlasi ka fokkuluppet majanduses tähendab. Fokkulepe ja ühistöö annab enuast kodanlusele markades — tuhandates ja miljonites markades mõda.

Sadama tehaste töölise streik on streik. Ja kui sealjuures „töölisepartei“ erapooletult pealt waatab, siis on see äraandmise ja streigimurdmise ga ühewääriline.

Kuid sadama tehaste töölise streik on wäga ränk ja tähtis streik ja sellepärast peab iga tööline seda toetama annetades streikijatele oma näjalannilast oja.

Iga tööline, kes seda ei tee, toimetab niisama kui „erapooletu“ jots.

Dutungi ei wõi olla niisugust, et — kust mina anda saan, mul omal puudus.

Streikijatel Sadama tehaste töölisel on veel juurem puudus.

Eriti juhatare selle asja peale raudtee töölise tähepanu. Wennad, see on teie „leiwaija“, kelle wartsu streik läimas. Veel ei nõuta teist, et te seda streiki streigiga toetaks. Toetage korjandusega.

Kõik töölised terwes Eestis peawad streikijaid toetama.

Witte resolutsioonis, waid ainelist toetust ootawad meilt, töölised, meie nälgijad wõnrad.

Hoolekande demokraatlikes Eestis.

Kodanlikes riigis on olnud abitarwitajaid kõige enam ääka töölise majas ja perekonnas. Seda nimel põhjusel. Esiteks,

elab töölise oma perekonnaga peost juba — tagawara „kapitaali“ temal ei ole. Tööpuuduse ehk töö wähenemise korral, mis kodanlikes riigis nüüd alaline nähtus, ootab teda ja tema perekonda pikaldane kiratsemine, olatwiitus, nälg. . . Teiseks, on töölise terwis ja elu raskete ja esutardewate töötugimiste tõttu masinate, katelde, wee, gaaside, lõhkeainete jne. juures suuremas hädawõhus ja õnnetusel temaga sagedamad kui pehmes pehas laiskewa peremehega. Kolmandaks, ei ole kodanlikes riigis töölise pall kunnagi nii kõrge, et ta nii heades terwishoidlikes tingimistes elada wõiks, kui seda sahterdamises ja külluses keerlem kodanlus wõib. Töölise ja ta perekond kiratseb ja kannatab alatoitluse, nushuse, wiletsa walgustuse, külma ja ülihalbade korteriolude all. Proletariaadi noorjugu kaswab uulitafel ja pimedates hoomides; esteetika, teater, kunst jääwad temale tundmataks. Tema kaswatajad on uulitapõõs, demoraliseeriw kuno ja odawad kriminaalromaanid, mida kodanlised ärimehed nii õhtrasti hiali laotawad. Nende halbade mõjudele wasturbaaluts ei ole tal midagi teaduse ja kunsti alalt panna. Paremad koolid ja kooliõpetajad, kantseridfaakid ja pidinäitused, albuurid ja ülfreindustlised kesjed, muusika ja mänguritisand on kodanluse käes ja käjutada.

Kõige selle tagajärjel on waezema töölisekiht hulgas abi ja hoolt tarwitajaid kõige enam. Töölise majades ja linnagudes maal ja linnas on wanemateta, järelwaatuseta, haigeid, wigaseid ja defektiwseid lappi; on waezseid, kerjuseid, samtsid, töömõimetuid, wanni, wigaseid, haigeid ja inwältididid.

Kuidas hoolitsch kodanlus nende oma waezeks wawatud abitarwitajate eest? Sellega, et ta kõige pealt kõik tarbe- ja toiduained oma kätte kogub ja nende hünna kõrgesse krunwib, et wõimalikult wilmast penni lahtunud kerjuselt omale wälja pressida. . . Oma õige näo katmises ja gab ta siis wähest abitarwitajatele armuand. (Ka Eesti tõusik-kodanlus jagas — olgugi „Sotsi“ teatel nähtselt ja aplalt — piibade lunki, tõstis aga selle eest kõige poale pühi leiwahindal) — Armuannetest aga keegi ei ela ja töömõimetute liikmete eest on ühistõud kogustatud hoolitsema. Demokraatlike Eesti põhiseaduses on § 25, milles töötatakse imuresewäärilise ülespidamise kindlustamist, ematatsel

tööliskaitset, ja wanaduse, nooruse, töö- võimekuse ja õnneluse puhul tarviliku toetuse saamist. Kuidas teostatatakse seda paragrafi?

Gestis on olemas riikline hooletamine — tööhooletandeministeerium. Kuidas see ministeerium Gestis töölise tööd „kaitseb“, teame väga hästi; kahjuks ei tunne meie aga sugugi samal määral seda ministeeriumilist „hooletamist“. Kodanlikes ajakirjanduses puuduvad selle hooletande tööd kohta igasugu aruanded, seletused, eelarved. Nõhhtavasti kardab see hooletandetöö päevavalget või ehk on Gestis ju nimivõrd Cedeniks muutunud, et siin „hooletanda“ ei tarvitse. Miks aga siis loeme ikka ja ikka jälle uuesti miljonitest, mis selle ministeeriumile krediidina antud!

Gestis kodanlik ja kodanlik ajakirjandus on mitmel korral avalikult seletanud, et hooletamine ja hooletande asutused (demokraatlikes Gestis mudugi) illekarusjed olla („Päevaleht“ ja „Raja“ artiklid jne.). Suruse tõmukisa ja lärmliga teatatakse iga inglase ja ameeriklase süüandmisest, toetusest ja toetada tahtmisest, iga kaupmehe ja kaitjeliitlase „annetusest“. Kannatajatest, vaestest, invaliididest ning muudest abitarvitajatest ja abiandmise kohustussest waigitakse aga süstemaatiliselt. Ise- seisvas Gestis olgu kõigil vabadus ise teha, iseennast määrata ja vabadus ka, kui tarvis, nälgida surra. Kohustust on kodanlusele ainult kindralite vastu...

Gestis kodanlike valitsus oleks amet- rikkude wähenemise ja kokkuhoidmise (?) tähnas mudugi kõige pealt riiklike hooletande ja mõis olla — ka hooletande ministeeriumi ära pühkinud, kui ta mitte ei oleks seotud „wabadussõja“ pärandusega. „Wabadussõda“ lõi selle augu, kuhu kaowad hooletandeks määratud miljonid. Ning — kui piinlikult siin asutaw kogu „wabadussõjalaste“ ja „teiste“ wahel wahet tegi, see selgub järgmisest. Kuna töövõimetu „ilmasõja“ invaliidid 250 (loe: katksada mil- limenn) marka kuus „toetust“ saab, määratakse „wabadussõja“ invaliidile kolm korda enam — 740 marka kuus. Ka selle 740 marka kohta kirjutab „Sots“ (30. det.), et wanal aastal veel sildant puhtaks laada, „et ilusti larnase pensiooniga ära kaaks elada, pealegi veel inimesewääriliselt, seda wmeti keegi wististi wändama ei julge tul- ka.“ — Ka „Sotsil“ on ainult „wabadus-

sõjalaste“ jädame peal: „ilmasõja“ invaliididest, keda pereest pereste ringi meetakse (m. näit. „Prl.“ 280, 31. det. 1920), ei ole ta jenni kõneleenus mitte. Miks ei tel- nud „Sots“ sebest ta siis juttu, kui seda jeadust asutawas kogus waieldi! Siis ta leidis selle „demokraatliku“ olemat! — Miks waltib „Sots“ nagu teisestki kodanli- sed lehed sellest demokraatlike Gestis suurest hooletande himust, liigutawast armastu- sest wäljateenitud ohwitseeride, sõjawäe- arstide ja sõjawäe-ametnikkude wastu, kui see waltjus end. pöhi. § 12-a pöhiäl maks- ma wani pensiooni-seaduse, mille järel iga sõjateenistusest lahkuwat täisjõbbunud „ilmenrahwawäelastel“ õigus on 4000—8000 marka kuus pensiooni saada, kuma terme oma többõu kaotanud invaliidid 250 mkr. kuus „toetust“ saab! Jstus ju jots — hooletandeminister Põlwadre siis ühes teiste ministritega wabarilgi walitsuse laua taga, kui wastu wõeti see demokraat- line jeadus, mille järele ihe ohwitserid kõht kümmes korda nii palju kaalub, kui en- dise „rahwawäelase“ oma ja — kolm- kümmend korda nii palju, kui „ilmasõ- jalaste“ oma. Ilmasõja invaliidide toe- tamise jeadust koku seades arwas hooletandeministeerium mudugi, et need puu- duwa osa terjamise ja armuannetega kol- tu ajawad. Miks leiab aga „Sots“ nüüd, rikaste meeste laualt ainult wõningad sandipennid alla kukkumat! Miks leiab „Sots“ nüüd, et ka „oma“ invaliidid, s. o. see, kes kodanlusele jahkerdamise wabadu- se, aktsiad, pangad ja kaubamajas „wabas- tas“, — wiletsa 700 margaga „puuduses ja kilmas wawõle ja enneaegu häbbub!“ Miks tuleb „Sots“ nüüd kirjutama, et Genji kindrali kuupalk wabadussõja inwa- liidi omast tuhatwiijsada korda suurem on! See on sellepärast, et en- dise hooletandeministri on saanud „Sotsil“ peatwimetaja ja tal on käif sotside parteid unesti „kõige suuremaks parteiks kirjutada“.

Teine wabadussõjaga seotud hooletande objekt on — „õppur-sõdurid“. Kõigile wah- wadele tapmise, poomise, mahalaskmise „õppuritele“, kes oma nooruse energiat eellinil inimeste hukkamisest kasutafid, annab riik prill kooli (!!) kuni professori kuffeni! Miskungune juur pall suure tee- nistuse eest! Miskungune juur kaswatus- line õht! Hooletandeministeerium on jee-

niin juba kolm proovitud ja vastuvõetud nimelista „Riigi Teatajas“ avaldanud ning riik mõis mõnetubandellise õpilase „koolitamise“ peale uhke olla. Kas teab valitjus teiste väeste õpilaste arv, kes „tapmas“ ei läinud? Kas teab hoolikandeministeerium neist väestest „õppuritest“, kes päeval ehk öösel tolmustes tubades töötama, õhtuti ja õhjeti poolpimedates nurkades õppima ja üks kord päemas linnaööbõllis 12-margalist kartulileent sööma peavad? Ka neile oleks põhiseaduse § 25. järel „uuruise toetust“ vaja — mõt tuleb nell järgmist sõda pödata?

Puuduvad igasugused andmed, aga — oleks väga huvitav teada saada, kui palju maksab hoolikandeministeerium igale „vabadussõjast“ oja võtnud ja töövõime kaotanud sõjamehele? Mitu miljonit nende Eesti marga halva kurssi juures juba „päästmise pensiooni“ maksetud on? Sama huvitav oleks teada, kui mitu miljonit kawatseb valitjus nende „kangelaste“ haudadele mälestusmäe ülesseadmiseks Viiburis ja Helsingis lubada ning kui palju maksab nende haudade ilustamine ja hoidmine? Miks makseb neist ilujatest ettevõtetest kodanline ajakirjandus? Piritseb ta ju muudu iga penni juures, mis määratud tööliste.

Samasugusel viisil, samasuguse hooli ja kiirusega, kui oma õhvitseerisid ja kindralid, peab valitjus ka oma poliitseinikka mees. Sama paragraf ja sama valitsemiskord („Riigi Teataja“ nr. 145/146). Minutene vahe, et poliitseinikka mitte õhvitseeridega, vaid rahvamäelastega ühe pulga peale arvatakse. — Ametikoosuste täitmisele — surma saanud ja wigastatud poliitseinikkude pensioon.. Muidugi, on ju mõnikord kommunistide-jahtid elurandetaamad ja on ju poliitseinikkude hulgas nii mõnedki tjaart sulased.

Arvatawasti mõtab hoolikandeministeerium oma eelarwesse täesolewa aasta algul summad ka pappidele, milleks tulewane „põllumeeste“ riigivanem ja taewalitsuste riigikogu oma õnnistust andmata ei jäta. On ju paljude õigetuskü pappide siisetulek üsna wäikeseks jäänud ja paljud Lariu- ja Wõrumaa pastorid end punaste hirmuajal kelmaks ja lõhmaks pödanud. Kui hoolikandeministeeriumil Tartu keldris ära hukatud pappide omasetele abi anda jünnib, miks siis teistele mitte? Riiksepolitsei, pagunimees ja papp

— demokraatlise Eesti toed — oleksid siis tõesti esimene kodanline Eesti. Nende jaoks leidub iga määruseid ja paragraafe. Miks ei leidu aga hoolikandeministeeriumil kohast paragraafi ega alust abiandmiseks, kui sinna abi saama ilmub haige tööline ehk töö juures waga mõt surma saanud ehk kaitsepolitsei toetusel paradiisi, Wenemaale, ehk sumitööle saadetud proletarilise ema, lest ehk wäesedlapsed?

Muid, kus sõda lõppenud, on Eesti kodanlus oma tähespanu rahwamäelaste ja proletariaadi pealt kõrgemate ametnikkude ja kindralite peale pöbranud. Neile pakub ta mälsaid, neile jagab ta wabaduse ristisid, neile ehitab ta auwamba. Järgi „Sots“ armab ennast nägema, kuidas „täna kõneleb“ märake auwamba trepil tsilindriga herbasmees langenuite suurtest teenustest, homme aga istub seal langenu waine laps ja — kerjab...“ Riigikogu on see kapitalistiline ühisfond, mille esimaadlejaks „Sots“ ise on.

Mille eest kannab see ministeerium siis veel hoolt?

„Riigi Teatajast“ loeme summade andmiste „ühiskõlle“ ja „Eastekaitse ühingule“. Esimene on sõja ajal rikkaks läinud ja wimase ajal miljonitega opereerima hakkanud, sealjuures mõnele puudustkannatajale „annetusi“ tehes. Teisest ei ole ta enam midagi kuulda; wist on kõik Eesti peremeeste lapjed juba korras läbi kingitud ja ülejäänud osast tuleb nüüd makseld ja waga jelt ise nõida, kuni mõni uus Ameerika onu saadetus päralt jõuab. (Järgneb.)

Tööliste elust.

Terwitus Kolmandale Kommunistilisele Internotsionalile.

Eesti Riigikogu Kommunistiline Tööliste Riik, oma esimesel koosolekul 31. det. läinud aastal wõttis wäsu järgmise terwitus-telegrammi, Kolmandale Kommunistilisele Internotsionalile edasisaatmiseks:

Maale ja walurikka wõitluse järele läts Eesti proletariadil korda oma esitajaid Eesti kodanlikesse Riigikogusse jaata, et sundida Parlamentisli lobisejaid ka tööliste klassihuwisid kuulama, ja Riigikogu läbi töölisti klassiwõitlusele ettemalmistada.

Sellpuhul terwitab Eesti Riigikogu Kommu-

niskiline Tööliste-Rühm Kolmandat Kommunisti-
list Internatsionali, kui ainumad klassitead-
likult organiseeritud töölise ehitust Maailmas.

Tallinnas, 31. Detf. 1920.

Rühma nimel Esimees: J. Ulliko.

Sekretäär: P. Raubsep.

Wäljawõtted Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu.

Koosoleku protokollist 30. Detf. 1920.

1) Wähekohtu nimel, mis 60. sadamatöölise
asja lahendamiseks walitud, teatab Sins. J.
Wanja et Sadamatöölise Ametiühisus oma
koosolekul nimetatud töölised ühisusest wälja on
heitnud sest et wiimased peale ühisuse ärakeela-
mist niisugusesse kohta tööle läksid, kelle üles-
andeks on Sadamatöölise Ametiühisust lõhkuda.
Tallinna Ametiühisuste Kesknõukogu, ülekuulates
seda aruannet, tunnistas Sadamatöölise Ameti-
ühisuse seisutoha õigeks.

2) Esimehe aruannetes teatas jeltimees J.
Wanja et möödaläinud Kesknõukogu koosoleku
ärakeelamist sellega on selletatud, et Kesknõukogu
oma koosoleku päewakorra punktisid "küllalt sel-
gelt" ei olewat teatanud ja et Komandandi
herral mitte küllalt selge ei olnud, misjuures
otsused Kesknõukogu oma möödaläinud koosole-
kul on teinud.

Edasi teatas aruandja et trükitoja osanikud
oma koosoleku ära on pidanud, ja selleks komitee
walinud, kes selleks sammusid saab astuma et
trükitoda jälle awada.

4) Paberi asjus teatab Esimees et temal
korda on läinud 300 pd. paberid tellida a 800,
url. kuid puudub tarwiline raha.

5) Peale selle on juhatus otsustanud 9.
jaanuaril "Walwajas" pidu ära pidada, mille
puhas sisefetulek "Mõhutute Hääl" heaks läheb.

Esimehe aruanue wõetakse vastu, ja otsusta-
takse üleskutse teha et jeltimehed oma hääl-
kandjat elawamalt toetama peawad.

Juhatusel poolt on optantide asjus resolutsioon
wälja töötatud, mis järgmine on:

1. Silmas pidades et:

1) mitte kõik optantid Wenemaa töörahwa
wabariigi laimajad ja kodanlike korra ülistajad
ei ole;

2) Eesti walitsew kodanline diktaator ja
kurnamine on optantide proletarlaste seas juba
tekitanud wäärtuste ümberhindamist ja tõsist
klassiteadmust; riigikogu reshium saab seda liik-
mist optantide hulgas kiirendama ja süwendama;
töölisklass aga ei wõi tagasiüllata neid oma
elstinud poegi, kes tema juure tagasi tulewad
süwa äraandlikkude tagamisteteda;

3) optantid ei ole ainus liht proletariadi
seas, kes oma klassiwaenlaste wähekohtal ajub;

4) ametiühisused, kuigi nad oma enamusel
8 Internatsionali platfo mil asuwad, ei wõi
ametiühisuste liikmeks vastu õmist piirata ai-
nult nende töölisega, kes täiesti klassiteadlikud
ja kolmanda Internatsionali poole hoiawad;
ametiühisused peawad lahtised olema ka niisuguse-
tele töölisestihittele, kes klassiteadlikud ei ole;
poliitilise selgituswõdga ametiühisustes peab
neid liikmeid töölise asja poole wõitma; —
kõik seditaspidades otsustab Kesknõukogu
oma otsust optantide mitte ameti-ühi. liikmeteks
wõtta — ära muuta ja neid vastu wõtta nii-
jama kui teisi töölisi, kes alles pimedad on.

See otsus et tähenda mitte, et ametiühisu-
jed ei peaks tagasi lükkama (ehk ühisusest wälja
heitma) niisuguseid isikuid, kes kogu oma tege-
wusega ära näitanud on, et nad kurnajate oge-
nid on ja töölise klassiwõitlust lõhawad.

Piltimate läbirääkimiste järele wõetakse reso-
lutsioon vastu.

T. A. U. S. Kirjatoimetaja: A. Sommerling.

Noortelt Eesti Kommunistidelt Wenemaal.

5. septembril 1920 a. peeti Peterburis Eesti
Tööräha Ülikooli Kommunistlike Noorte ühingu
ajutamise koosolekut.

Kuanti ette aruanne noor kommunistlike liik-
mise kohta kapitalistlikes maades ja Nõukogude
Wenemaal. Aruande järele esitas Noorte kong-
ress N. Wenemaal 1919. a. üle 80.000 liikme,
mis näid juba poolt suuremaks on kaswanud.

Teiseks puudutati organiseerimise küsimusel
neid ülesandeid, mis noorte kommunistide ühing
üles saab. Tunnistati omaks Wene Kommunisti-
like Noorte ühingu programmi Noored prole-
taarlased seawad oma ülesandeks eesitliti kommu-
nistlike aadete propageerimise töölise ja talu-
poegade keskel, noorproletaarlaste ettevalmistam-
ise kommunistlike riigikorra ülesehitamale tööle,
neid kaswatades formaalsete ühistonna koda-
nikkudeks.

Esimesi aruannet ära kuulates wõeti järg-
mine resolutsioon vastu, mis otsustati Eesti
noorproletaarlike ühingule saata: „Meie Eesti
Tööräha Ülikooli noored, Wenemaa Kommu-
nistliku Noorte ühinguks astudes, seame oma
ülesandeks wabal Nõukogude Wenemaal endid
ühendada ja organiseerida, et endid poliitiliselt
arendada, kaswatada ja ettevalmistada kasulika-
deks töötajateks tulewase ühistonna korra üles-
ehitamisel. Meie koondame kogu oma jõu ja
energia kapitalismi vastu wõitlemiseks, wõit-
lemiseks uue ühistonna korra eest, kus ei ole ühe

Inimese kurnamist teise poolt, see on meie siht, meie tahtel!

Meie terwitame kõike Eesti noortesugun, kes veel kodanlike korra all ägab ja kuisime neid ühes võrguma ühisele võitlusele kommunismi eest.

Elagu kommunistiline Eesti noortesugu!

Elagu Üleilmiline Noorte Kommunistiline Internatsionaal!

Seltsimeestele, palgatööorjadele, — tarwilikkude järelduste tegemiseks.

„Postimehe“ Pärnu väljaande Nr. 286 äramahutatud artiklis, misjaguane selle purustagurlike, kodanlike häältooru 15 aastasele tööliste õgimise kestvusele oli pühendatud, võis muuseas sõnasõnalt järgmist lugeda:

„Vanem trükitööline K. Rätt, kes juba 16 aastat Laane trükitojas töötanud, terwitab toimetajat koosolejate nimel ja audis temale järgmise mälestusaadressi:

Toimetaja Jaan Karule.

Teie südimata tööd ja hoolet „Postimehe“ Pärnu väljaande toimetamises ja sihtindlat püüdmist Eesti seltskondlikes ja poliitilises tegevuses dieti hinnates, Teid, kui indlat rahva edustajat, terwitame Teie 15-aastase toimetuse juubeli puhul, kes meiega ühestoos pikemat aega heas vahelorras töötanud olete.

Pärnus, 24. detsembril 1920. a.

H. Laane trükitoja meeskond: K. Rätt, B. Sarapuu, W. Laason, W. Seerik, M. Mitt, W. Lübig, E. Suhtam, G. Breitoff.
Toimetaja J. Karu oli väga liigutatud jne.“

Tõesti, farnase trunalamlike tunnete avaldamise puhul orjade poolt, — pidi orjade peremees liigutatud olema, sest iga kodanlikel töövõimul on ju ammu kanaanahk ihu peal, nähes, kuidas iga päewaga kasvab nende töölise arv, kes raputatud enesefi ahelad ja wabade võitlejatena tõstnud hävitamise mödga nuumikute peade kohale, nii et iga minut neid nurjatud ootafid neile määratud saatustliku hooi langemist, ja nüüd lorraga — südamlil poolehoid lardetud vastasinnu poolt, ning parasjüdi rasvassse uppunud filmad hakkavad ootamata ilusast üllatusest särada. —

Kuid enneaegne see rõõm. Neid paar ülespoositud kodanlike leeri ei korrvalda kadu, millele määratud töörahva waenlased.

Klassiteadlikud töölised sammuvad peatamata oma sihi poole, ühtlasi läheneb see päew mill kodanlikega lõpuarve saab tehtud ja samuti ka kõigi töölisklassi äraandjate teenused wäärikelt saavad tasutud.

—rew—

Rõhutate Hääl heaks

on kuni esimese jaanuarini 1921 järgmised annetused sisse tulnud:

Korjanduse lehtedega: 166,630 mrl. 75 p.

Sõlilistelt annetatud: 3,500 " — "

Summa 170,130 mrl. 75 p.

Enimma ametiühisuste Kesktoetogu awalbab siinohal kõigile lahetele annetajatele ja korjajatele, kes oma häälekandja „Rõhutate Hääl“ heaks on töötanud, seltsimehelikku tänu.

E. A. Ü. Kesktoetogu.

Seltsimehed, käed külge!

Keelpool awalbatud aruanne korjanduste kohta süaldb enesest paljuütlewat tött, et Eesti töölised oma häälekandja „Rõhutate Hääl“ vastu mitte külmas ei ole jäänud, waid et nad teda kui ainukest Eestiilmuwaat töölise tösi häälekandjat alati walmis toetama on.

Kuid seltsimehed! See ei ole veel kõik. „Rõhutate Hääl“ tarwitab alati teie awitajat ja toetajat kätt. „Rõhutate Hääl“ ei ole mitte oma kapitali selja taga, nagu see kodanlikel ajalehtedel on, waid ta peab ainult oma toetajate peale lootma; ja Eesti töölised toetawad teda.

Nüüd, kus Eesti proletariaadil oma esitajad kodanlikesse Parlamenti — Riigikogusse — sammuvad, on töölistel veel libedamalt tarwis, et ka herrasmeeste parlamendilist töölise hulka beni see turu-lärm ulataks, kuidas töölise tödjõuga, — mustlitega — kodanlased sõtsibega kauplewad. Seda saab idetruult ainult „Rõhutate Hääl“ töölise ette kandma ja töölise klassi võitlusele walmistama.

1921. aastaga algades hakkab „Rõhutate Hääl“ kats korda nädalas ilmuma, teades, et see omast kohast suur ja raske ülesanne on; mitte üksnes waimiliselt, waid ka waraliskelt saab teie häälekandjal suuremad tarwidused olema.

Sellepärast käed külge töölised! Olgu iga klassiteadliku töölise püha kohus oma häälekandjat jübumööda aidata.

E. A. Ü. Kesktoetogu.

Ülestutse.

Üle-eestiamaaline Noor-proletarlaste ühing kutsub kõiki oma liikmeid ühingu lugemise toa tarwis raamatuid ja kirjandust annetama, et sell teel Noor-proletarlastele tugewad raamatukogu muretseba.

Ühtlasi teeb juhatus kohuselt töölisele nembete selle kües veel endise Kommunistlike Noorühingu raamatud on, neid tingimata üle-Ees-

timaalise Noor-proletaarlaste ühingu juhatusela
ära tunu.

Suure Karja tän. 18—7

Avatud: iga teisipäeval ja neljap. 5—7 õhtul.
Pühapäeval 11—1 päeval.

Juhatus.

Palume

Isborskis langenud Nm. M. Koolmeistri abilaa-
sajad oma aadressi Eestimaa Ehitusidöliste Liidu
juhatusela teatada. S. Karja tän. 18.

E. Ehit. A. Juhatus.

Teadanne

Tall. Metallitööl. Am. ühikuse Juhatus tea-
tab sellega, et liikmelartide ümbervahetamine
1921 a. peale algab 3-mast jaanuarist 1921 a.,
milleks wana kaart tuleb ettenäidata, peale selle
paneb kütidele liikmetele kellel wana aasta mak-
süd weel maksmata, südamela peale seba wõima-
litult kiiremalt ära biendada.

Ühtlasi anname la ühikuse wolinikudele
teada, et järgmine wolinikude koosolek saab
ära peetud 7. jaanuaril 1921 kell 7 õht. idöliste
majas tuba nr. 2.

Juhatus

Teadaanne.

17. Augustil 1920. wäljasaadetute perekon-
dabete, kes weel sadamatchaste Koperatiimi
rühast kasust abi saanud ei ole, antakse E. A.
Ü. Kesknöukogu kantseleis nimetatud abiraha wälja.
Selttimehi palutakse järele tulla, iga päew
kella 4—7 õhtul.

Tähendus: Ainult need seltsimehed jaawad
abi, kelle omaksed weel tagasi tulnud ei ole.

E. A. Ü. Kesknöukogu asjaajaja.

Wäljawöte

Tallinna Ühise Haigetasja wolinikude
15. detsembri 1920. a. peakoosoleku
protokollikt.

Peakoosoleku poolt wastu wöetud otsused:

1. Kassa tegewuse aruanne kuni 30 sept.
ja kassa warandusline seis 30. nov., mis
531.938 mk. 82 p. tasakaalus oli, kuulati
peakoosoleku poolt ära.

2. 15. detsembrikt 1920. a. lösteti kassaliit-
gete matuseabiraha semise 1200 marga pealt
2000 marga peale.

3. 1. jaanuarist 1921. a. hakkab maksmata
ämmamanda tasu perekonnaliigetela, loomuliku
sünnituse puhul, arwete järele kuni 500 marka,
waatamata selle peale, kas sünnitus kodus wõi
haigetajas oli. Kui sünnitaja operatsiooni taga-
järjel peale harilikku aja s. o. peale 9 päewa
haigetajasse jääb makstasse see aed, kui loomu-

liku haiguse aeg, **Linna Keskhaigetasja
taksi järele wälja.**

4. 1. jaanuarist 1921. aastal hakkab maksmata
peakoosoleku korraldus, et perekonnaliigete hai-
getajasdes rawitsemise arwed makstasse wälja
ainult Linna Keskhaigetasja taksi järele.

Haigetasja juhatus kawatses lue aasta algul
teaduslikki kõnesid terwise, külaehitawate hai-
guste jne. toime panna. Kõnesid selgitasse udu-
piltidega.

Kujama kawatses juhatus la kõnesid toime
panna idöliste kinnituse küsimuse üle.

Ojawötmine kõigile soowitaw.

Juhatus.

Eestimaa Ehitusidöliste Liit

paneb Kolmekuninga päeval 6. jaan.

Suure

pidu-õhtu

sega eestawaga toime.

„Üürniku“ (end. Pandorin) ruumides

W. Tartu maant. 25.

Algus kell 1/8 õht.

Löpp kell 2 öösel.

Juhatus.

Tallinna Ametiühisuste Kesknöukogu

pidu-õhtu

saab ära peetud pühapäewal, 9. jaanuaril s. a.

„Waltajas“ Wäike Pärnu maant. 31.

E e s t a w a : j

1) Muusika. 2) Kõne; Riigifogu liikme S. M.
litso poolt. 3) Kolme waatusline näidend:

„Wabal tahtmisel“.

Tants. Märkide müük, Amerika oksjon, konfetid
ja Amori post. Pidu sisetulek läheb „Rõhu-
tute Heale“ heaks.

Tallinna W. S. F. N. W. kaubanduse agentuur

annab sellega teada, et 1921 aasta algujest
saab kaubanduse agentuur Tallinnas

rahalisi saadetusi Nöukogude Wenemaale wastu wõtma.

Üksikute isikute kiest kuni 100.000 rub. Heate
gewate ajutuste ja organisatsioonide poolt mää-
ramata summami. Selletohased teated ja üle-
saatmise wastuwötmise tunnid j. n. e. saab edas-
pidi täielisult kuulutatud.

W. S. F. N. W. Kaubanduse Agentuur.

Wastutaw toimetaja: Jüri Siivas.

Wäljaandja:

Tallinna Ametiühisuste Kesknöukogu.

Tallinna Eesti Kirj.-Öh. trükkokoda, Pikk tän. 2.